

Vellykket Distriktskonferanse

«Demokrati i utvikling» var temaet for konferansen

Av Jan Arild Gundersen, informasjonsansvarlig i D2260

Quality Airport Hotel Gardermoen var rammen om årets Distriktskonferanse. Nærmere 180 rotarianere representerte distriktets klubber og administrasjon helgen 21. og 22. oktober. Dette er årets største samling av rotarianere og gir vertsklubben store utfordringer. Årnes RK gjennomførte konferansen på en utmerket måte. For ledsagere som ikke deltok i konferansen var det laget et eget program.

- **Fargerik åpning.** «Kor d let» – et lokalt blandet kor – slo an velkomsten med egenkomponert sang for anledningen; en hyllest til Eidsvoll og et fargerikt Norge sett gjennom Henrik Wergelands øyne. Vertsklubbens president, Egil Rasmussen, åpnet konferansen ved å tenne to lys – ett for fred og ett for vennskap.
- Ordføreren i Nes, Oddmar Blekkerud, åpnet konferansen offisielt og ønsket deltakerne velkommen til Norges største kornkommune. Han noterte seg særlig at Distriktet stilte med en kvinnelig guvernør fra hans egen kommune 100 år etter at kvinner fikk stemmerett i Norge.
- Ordstyrer Arild Ramstad, Årnes RK, refererte hilsen fra HM Kong Harald, som er Rotarys æresguvernør i Norge. Hun presenterte gjester fra Finland, Sverige og Danmark – og fra D2250, Inner Wheel og Rotaract. Æresgjester var også Tom og Elsie Gulliksen, som ble hedret for arbeidet med myggnettprosjektet i Kenya.
- Siden vi befant oss på historisk grunn ikke langt fra Eidsvoll, fikk konferansen besøk av ingen ringere enn riksløven – eller retter sagt: løvinnen! – og den unge representant Konow.
Prinsen Christian Frederik, kom dessverre ikke. Men den unge danske prinsen var i Norge i 1814 for å bli konge, og sammen med 112 alvorlige menn var de samlet til Norges første Riksforsamling i det som senere er blitt kalt Eidsvollbygningen for å skrive det selvstendige Norges grunnlov.
- **Eidsvoll 1814.** Rotarianer og direktør for «Eidsvoll 1814» (og opprinnelig svensk!), Erik Jondell, holdt foredrag om *Hva har Riksforsamlingen betydd for utviklingen av vårt demokrati og hvordan skal vi feire 2014?* Han startet med slaget på Stiklestad der Olav Den hellige faller og hoppet til 1814 da grunnlaget for norsk statsbygging ble lagt. Revolusjonene i USA og Frankrike skapte grunnlaget for napoleonskrigene, der Danmark-Norge ble alliert med Napoleon, som

DG Elsa Nysveen.

altså tapte og Danmark måtte avstå Norge til Sverige. De 112 hadde vært samlet på Eidsvold Værk fra 10. april og valgte 17. mai den danske prisen til konge – riktignok bare for noen måneder i første omgang, men han kom tilbake i 1839.

- Riksforsamlingen ga makten til folket, de skapte en rettsstat og etablerte den lovgivende, utøvende og dømmende makt. Likevel var den første grunnloven udemokratisk sett med våre øyne. I 1837 fikk vi loven om kommunalt selvstyre og i 1851 kom den første grunnlovsendringen, takket være blant andre Wergeland, da den såkalte jødeparagrafen ble fjernet. Andre viktige milepæler var innføringen av parlamentarisme (1884), stemmerett for menn (1898) og unionsoppløsningen (1905) etter Karlstadforliket. Kvinnene fikk stemmerett i 1913; Norge var blant de første landene i Europa med en slik lettsindighet. Tysklands okkupasjon fra 1940 til -45 styrket følelsen av frihetens betydning og ga demokratiet økt legitimitet.
- Krigen styrket også forståelsen av at demokrati ikke bare er flertallsstyre; like viktig er det hvordan vi behandler minoriteter. Her har Norge en del å stå til rette for når det gjelder behandlingen av samene.
- Jondell avsluttet med å stille spørsmålet om demokratiet har en fremtid. Han mente den største trusselen mot demokratiet kommer innenfra i form av passivitet; demokratiet trenger deltagelse, og han anmodet Rotary om å sette *demokrati* på sine programmer neste år – 200 år etter at vi fikk vår egen grunnlov.
- **Utvikling av moderne demokratier.** Ingrid Vik holdt et avklarende foredrag om det konfliktfylte Balkan etter oppløsningen av Jugoslavia. Hun er religionshistoriker og har mange års erfaring med forsoningsprosesser og demokratiutvikling på Vest-Balkan.
- Forholdene i Jugoslavia virker noenlunde stabile og ingen hadde forutsett en opprivende og blodig borgerkrig – den verste etter den annen verdenskrig. Norge var blant landene som deltok i demokratibyggingen etter at Daytonavtalen ga et politisk rammeverk. Likevel er status at serbere og albanere lever i hver sin sfære med separate skoler, medier osv. Dette gjør at barna vokser opp og tar med seg hatet til neste generasjon.
- *Unngå debatt – skap dialog!* var hennes sterke oppfordring i denne konflikten – og i alle andre. Forskjellen er tydeligere enn vi tenker over, derfor tas disse med:

Kjennetegn ved debatt	Kjennetegn ved dialog
Mål: Å vinne Overbevise og forklare Snakke Lete etter det svakeste argumentet (hos motstanderen) Moralisere og fordømme Kritisere andres posisjon	Mål: Å forstå Fortelle sin historie Lytt Lete etter løsninger og felles interesser Vise toleranse og selvdisciplin Kritisk granske egne posisjoner

- Hennes erfaring fra dialogarbeid er at tillitsbygging alltid er mer enn to parter i en konflikt. Det er ikke nok å ha rett; det trengs kreativitet å komme fra posisjon til felles interesser. Ikke se bakover – finn punkter der det er enighet og bygg videre derfra.
- **Arbeid for demokratiutvikling.** Collin Spurway, en skotte, er en Rotary Peace Fellow fra New Zealand og har nå sitt daglige virke i Kambodsja for FNs utviklingsprogram rettet mot ungdom og demokratisk engasjement. På konferansen presenterte han Loy9, et demokratiseringsprosjekt som skal bygge opp demokratiet i Kambodsja etter at 1/4 av befolkning ble drept under Pol Pot. Han presiserte at Rotary Peace

Fellowship er anerkjent som uavhengig fordi ingen kjemper for posisjoner eller «gjenvalg».

- Det er seks universiteter i verden som tilbyr studier i fredsforskning, Universitetet i Uppsala er ett av dem. Spurway har studert fredsforskning og internasjonal politikk.
- Loy9 har som mål at særlig ungdom skal forstå landets basisproblemer, men også hvilke muligheter og rettigheter de unge har. Ungdommen oppfordres til å delta, til å bli hørt.

Collin Spurway.

- **Wael Al-Orim** skulle hatt et innlegg på konferansen, men kunne ikke være til stede. Har er fra Jemen og er distriktets Peace Fellow-stipendiat, og jobber for tiden for FN i Jemen. Han har kommet inn på fredsstudiet ved universitetet i Queensland og er «adoptert» av Årnes RK.

DGE Jan Sverre Hanssen og DGN Jon Ola Brevig

- **DGE Jan Sverre Hanssen**, Råde RK, presenterte seg selv. Han er født 30. april 1946. Rotarianer har han vært siden 1985 og var AG 2010–2013. Teamleder GSE fra 2010.
- Han var sjømann i sin ungdom og traff sin kone Bjørg på samme båten. Han har utdannelse innen økonomi, markedsføring og administrasjon, og har i mange år arbeidet på Bladsentralen. Han har to barn og ett barnebarn.
- **DGN Jon Ola Brevig**, Fredriksten RK, presenterte også seg selv. Han har vært befal i Forsvarets sanitet og har studert kjemiteknikk i Tyskland, der han også har bodd. Har vært lokal- og fylkespolitiker. Er nå pensjonert bonde. Gift med Jorunn siden 1963. Sammen har de datteren Randi.

Festmiddag – et hyggelig samvær med god mat og god prat. Middagen ble ledet av toastmaster Arild Nyheim, Årnes RK. Festtalen ble holdt av PDG Steinar Wøllo. Han avsluttet med sitt eget dikt. AG Arne Pedersen takket for maten.

- **Ord og toner til ettertanke.** Øyvind Bohn Vestli åpnet søndagens program med en 480 (!) år gammel vise skrevet av Marthin Luther og ga en kort innføring i demokratiets utvikling i Europa i denne lange tidsperioden.
- Deretter hoppet han lekende lett frem til 1830 i sogneprest Jacob

Christian Finchenhagens skikkelse som leste et dekret fra stattholder Christian Frederik, der menigheten med hånden på hjertet måtte sverge troskap til den nye regenten. Ikke helt demokratisk kanskje, etter dagens standard.

- Øyvind avsluttet med å synge Ole Paus' vise *Mitt lille land*, og minnet om at Rotarys 4-spørsmålsprøve er demokrati i praksis.
- **Hvorfor rotarianer?** I et kort innlegg redegjorde Elisabeth Bødtker Larsen, AG område G, for hvorfor hun er rotarianer. Hennes viktigste begrunnelse er at Rotary møter de store utfordringene med styrke. Hun føler seg hjemme i klubben og synes medlemmene følger hverandres hverdag. Hun er stolt over Polio Pluss og synes de gode foredragene i klubben er viktig i hennes egenutvikling.
- **Lovendringer.** Distriktets representant i Council of Legislaton, Ole-Ludvik Kleven ga en fargerik innføring i hvordan Rotarys lovorgan arbeider og redegjorde for de endringene som nå er gjort i lovverket. Siden disse blir bekjentgjort på annen måte tas de ikke med her.
- **Rotary Fellowships.** Mange kjenner til de sosiale «undergruppene» innenfor RI som har til hensikt å samle rotarianere med felles interesser på et spesifikt område. Gruppene fungerer uavhengig av RI, men må oppfylle visse kriterier, som at de må være representert i minst tre land og ha et styre på minst tre medlemmer.
- På konferansen ga Jon Wold, Drøbak RK, en innføring i hvordan en slik vennsgruppe – eller Fellowship på rotariansk – kan fungere. Hans gruppe – Ski Fellowship – har tilhengere i blant annet Norden, USA og Italia, og arrangerer VM i tre disipliner. På en slik samling kan det være opptil 600 deltakere. Overskuddet går til fremme av handikapidretten.
- Hensikten med Rotary Fellowships er å skape vennskap. Jon kunne ettertrykkelig bekrefte at han hadde fått mange personlige og gode venner fra store deler av verden gjennom Ski Fellowship.
- **Ungdomstjenesten.** Jan Sverre Hanssen presenterte Ungdomstjenesten i D2260. Denne består av ungdomsutveksling, Rotaract og RYLA.
- *Simen Karseth* er VP i Rotaract Norge og medlem av Kolbotn Rotaract. Han redegjorde for formålet med organisasjonen og hvordan arbeidet organiseres i Norge. Målet er å samle ungdom fra 18 til 35 år med ulik studie- og yrkeserfaring for å fremme etikk, internasjonal forståelse og fred samt fremme personlig utvikling og respekt for enkeltindividet. Dette skal oppnås gjennom foredrag, bedriftsbesøk, egenutvikling, prosjekter, arrangementer og presentasjoner. I oktober arrangeres Nordact i Oslo.
- *John L. Jones*, Fredrikstad RK, ga en kort og særdeles fargerik presentasjon av RYLA, der målet er å gi fremtidens ledere ideer til godt lederskap innen nærings- og organisasjonsliv. Det skjer i form av et lederseminar for ungdom på Fredrikssten Festning i Halden, hvor en rekke foredragsholdere – særlig fra Forsvaret – holder innlegg.

Simen Karseth.

- Han ønsker kandidater fra alle distriktets klubber.

Distriktets nåværende utvekslingsstudenter. Elisabeth ytterst til høyre.

- *Øystein Mogensen*, Gardermoen RK, redegjorde for det store arbeidet som nedlegges i forbindelse med ungdomsutvekslingsprogrammet. Seks ungdommer fra like mange land entret scenen og fortalte kort om hvor de kom fra – på norsk selvfølgelig. De hadde jo tross alt hvert her noen få uker!
- Elisabeth hadde vært utvekslingsstudent i Australia og ga en innføring i hvordan hun opplevde en modningsprosess ved å bo hos flere forskjellige vertsfamilier i et fremmed land.
- Øystein understreket at utvekslingsprogrammet skaper kulturforståelse og mente foreldre kunne føle trygghet ved å sende barna sine til et annet land fordi en hel rotaryklubb står bak dem i det nye landet. Det koster vertsklubben en del penger – ca. 30 000 kroner per deltaker, men deltakerne betaler selv for reise. Han understreket sterkt at vertsfamilien ikke trenger ha barn på samme alder i huset. Han mente det ideelle var en familie på to voksne som ikke kunne engelsk; dermed ville studenten bli tvunget til å lære norsk!

Øystein Mogensen.

- **«Vi er alle rike».** Ved avslutningen av årets Distriktskonferanse oppsummerte vår finske gjest, PDG Veli-Matti Heinijoki, hva han hadde oppfattet som det viktigste av så vel konferansen som hans egen rotaryvirksomhet:
 - 1) Polio Pluss må fortsette.
 - 2) RF er vårt verktøy – ikke klag på skatten; vi er alle rike her i Norden.
 - 3) Vi trenger flere medlemmer, men må være fornøyd om vi kan veie opp for avgangen.
 - 4) Forsterk Rotary gjennom å bygge nettverk – for eksempel ved å bli vertsfamilie for ungdomsutvekslingen.
 - 5) Støtt og delta i prosjekter – lokalt og internasjonalt.